

Дзвоник

№ 122

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 10 рік видання, травень, 2017 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 122, 2017 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Тереза Шендрою

Редколегія: Іван Ковач, Михайло

Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник Завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме надіслані
вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Василь СИМОНЕНКО

Лебеді материнства

Мріють крилами з туману лебеді рожеві,
Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві.

Заглядає в шибку казка сивими очима,
Материнська добра ласка в неї за плечима.

Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати,
Не пушу тебе колиску синову гойдати.

Припливайте до коліски, лебеді, як мрії,
Опустіться, тихі зорі, синові під вії.

Темряву тривожили криками півні,
Танцювали лебеді в хаті на стіні,

Лопотіли крилати і рожевим пір'ям,
Лоскотали марево золотим сузір'ям.

Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Виростуть з тобою приспані тривоги.

У хмельні смеркання мавки чорноброві
Ждатимуть твоєї ніжності й любові.

Будуть тебе кликати у сади зелені
Хлопців чорночубих диво-наречені.

Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Можна вибрати друга і по духу брата,
Та не можна рідну матір вибирати.

За тобою завше будуть мандрувати
Очі материнські і білява хата.

І якщо впадеш ти на чужому полі,
Прийдуть з України верби і тополі.

Стануть над тобою, листям затріпочуть,
Тугою прощання душу залоскочуть.

Можна все на світі вибирати, сину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Борис ОЛІЙНИК (1935-2017)

ГЕЙ, ДУБИ МОЇ – ЗЕЛЕНІ ХМАРОЧОСИ...

Гей, дуби мої – зелені хмарочоси...

А мені уже дорога на похил.

Карі очі? Гойні брови? Чорні коси?..

Де ж ви, коні мої вірні?! Тільки пил.

Щось у білім... Хто се в білім? Хтось у білім.

А мені уже на осінь - жовтий лист.

Киньте, врешті! Ви коли-небудь любили?

Ви кого-небудь любили, мораліст?

Що це ззаду?.. Хтось позаду... Там, позаду,
Сірий вітер заміта мої сліди.

Ах, облиште! Що ви знаєте про зраду,

Коли зорі б'ються в шибку, як сліпі?

Вам би, мила, пасувало тільки чорне.

Тільки чорне вам пасує. Але ж ви

Окрутили навіть гетевського чорта

Театральним поворотом голови.

Ця майстерність прибиратися у біле,

Голубино-непорочна білизна!

Ви б давно мене зіницями убили,

Коли б я себе в зіницях не впізнав.

Полиняло, оджовтіло, зголубіло.

Всі печалі мої встигли на експрес...

Ви б давно мене медовістю убили,

Коб я вчасно від отрути не воскрес.

НЕ ПОГАСНЕ ВИСОКА ПОТУГА ДНІПРА...

Не погасне висока потуга Дніпра,

Не зміліє в отецьких криницях вода,

Доки є на землі хоч краплина добра

І Марія Ісуса з небес вигляда.

Сатана, перекинувшись у крамаря,

Наші душі не зманить на діло криве,

Доки є на землі хоч зернина добра

І надія на Друге Пришестя живе.

Перебудеться горе і туга-жура

І на камені зійде трава молода,

Доки є на землі хоч росина добра

І вмива Україну йорданська вода.

Приторкніться до струн золотих, кобзарі.

Ви повідайте предків святий заповіт:

Родять щедρο пісні тільки в зладі-добрі,

На добрі, як на вірі, тримається світ.

ГОВОРИЛИ-БАЛАКАЛИ ДВІ ВЕРБИ ЗА СЕЛОМ...

Говорили-балакали дві верби за селом.

Потім тихо поплакали дві верби за селом.

А про що,

А за чим говорили-балакали, потім тихо

поплакали

Дві верби за селом?

Говорили-балакали дві вдови за селом.

Потім тихо поплакали дві вдови за селом.

А про що,

А за чим говорили-балакали, потім тихо

поплакали

Дві вдови за селом?

Говорили-шепталися дві топольки гінкі.

Потім тихо сміялися дві топольки гінкі.

А про що

І чому говорили-шепталися, потім тихо

сміялися

Дві топольки гінкі?

Говорили-шеталися дві дівчини в порі,

Потім тихо сміялися дві дівчини в порі.

А про що

І чому говорили-шепталися, потім тихо сміялися

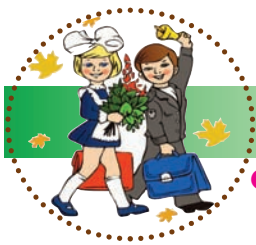
Дві дівчини в порі?

Мабуть, знають о тім лише дві стежини малі,

Що одна – тільки топчеться, а друга заростає вже,

Що одна лиш вибрунькує, а друга усихає вже,

Як листок на гіллі.

Свгенія ГОРЕВА

ЯКБИ У МЕНЕ ПЕСИК БУВ

Якби у мене песик був,
Зо мною в хаті жив,
Тоді б я песика свого
Всьому-всьому навчив.

Навчив би ліжко застелять,
Збивати подушки,
Солодкі яблука збивать
І поливать квітки.

Із парасолькою ходить,
Щоб на дощі не змок.
Шукати татові книжки
І дідові ціпок.

І ще навчив би я його
Бабуні шерсть мотать,
Гойдати братика мого,
Як він не хоче спать.

І телевізора умить
Вмикав би в мене він;
Як мамі треба щось купить,
То йшов би в магазин.

Я швидко вивчив би його
До тисячі лічить, –
Якби ж мені навчить кого
Мої уроки вчить.

ЗЕЛЕНІ КОНИКИ В ТРАВІ

Зелені коники в траві,
Два коники в траві.
А в коників є скрипки дві,
Є скрипоньки в них дві.

З одного скрипонька дзвенить,
У другого співа.
А хто ж то музики їх вчить?
Зелена трава.

Зелені коники в траві,

Два коники в траві.
А в них є гойдалки не дві,
Не дві, а двісті дві.

Вони й вночі, як всі поснуть,
Гойдаються – диви!
А де ж ті гойдалки беруть?
В зеленої трави.
Зелені коники в траві,

Два коники в траві.
Якби-то їм та брички дві,
Якби їм брички дві.

Вони б тоді – до цирку вдвох, –
Хто зможе, то злови! –
Коли б не жаль їм так, що – ох! –
Зеленої трави.

БУСОЛ

Ой п'є бусол
З озерецька воду,
Дивується
Сам на свою вроду:
– Яка в мене
Кошуленька біла!
Як у мене
Підведено крила!
Як іду я
Рано з оболоні,
Як мак, цвітуть
Чоботи червоні.
Як стану я
Рано край болота, –
Не береться

Нікого робота.
Усе тихне
З великого дива, –
Така з мене
Пташина вродлива!

КУДИ Б ЖАБКА МАНДРУВАЛА

Сидить жабка край дороги
Та й промовля:
— Коли б мені такі ноги,
Як у журавля!
То я б собі усе ішла.
Усе ішла,
Десь би собі місциноньку
Таку знайшла,
Щоб травиця рік усенький
Зеленіла
І водиця потихеньку
Все бриніла.
Та щоб голос такий мала,
Як у мене...
І щоб сонце з неба сяло
Геть зелене!
Щоб там квітки процвітали
Й під водою.
Щоб там бузьки не ступали
Ні ногою!

ДОБРЕ ТОМУ ЖАЙВОРУ ЖИВЕТЬСЯ!

Ой у полі стежечка
Снується.
Добре тому жайвору
Живеться:
Має собі бистрії
Крильця
Ще й до того дзвінкі
Колокільця.
Має собі поле
Широке
Ще й до того небо
Високе, –
Є де йому пісні
Співати,
Є де в колокільця
Заграти!

Марія ЧУБІКА

ВСМІХНУЛОСЬ СОНЦЕ ВЕСНЯНЕ

Ось і останні дні Принцеси Весни, яка завітала до нас у своїй красі. Бажане сонечко пригрівало землю своїм теплом. Ми раділи весняним дням, бо вони є довгими, сонячними і теплими.

І ось, уже ожила природа і вся навколишність квітне-розквітає. Радісно усміхається сонечко із голубого неба, по якому плывуть білі хмаринки.

Трава та цвіт потяглися до нього, бо весна розпростерла свої крила і огорнула землю своїм теплом.

В такий гарний день ми з внучкою гуляли у нашій великій сади, в якому вже весело цвірінкали-щебетали пташки.

Садом ходив одинокий журавель, який шукав для себе поживи, бо його пара, – тобто журавка висиджувала яєчка. Коли вони будуть вертатися у теплі краї, то їх буде четверо.

– Бабусю, бабусю, – дивись, журавель полетів кудись, – сказала дівчинка із сумом у голосі. Чи він повернеться? – запитала.

– Повернеться, люба моя, повернеться, бо тут у нашому саду має доброї поживи, – відповіла я і втихомирила Оленку.

Далі я показала внучці, як оновився ліс. Він увесь був у зелених шатах. Через кілька хвилин ми почули ритмічне стукання. Це було стукання дятла – лікаря дерев.

– Бабусю, бабусю, а хто стукає по дереву? – поцікавилася внучка.

– Це стукає своїм дужим дзьобом дятел. Його ще називають лікарем дерев.

– А чому його називають лікарем дерев? – перепитала внучка.

– Так його називають, тому що він шукає поживу під сухою корою дерева. Він летить від дерев до дерева і лікує їх, як совісний лікар. Тому часто чути в садах його ритмічне тук-тук та все тук-тук, – пояснила я внучці.

– А який це місяць, бабусю? – запитала Оленка.

– Це травень, дитинко, це місяць цвітіння трав, квітів та появи роси на траві й листя на деревах. Його ще називали наші прабабусі місяцем килима-рем.

– А чому його так називали? – запитала допитлива внучка.

– Його ще так називали, бо він вкриває всі поля,

луги, сади прекрасними кольорами. Цей місяць, немов ткаля, яка впорядковує прекрасні кольори у свій килим, якого тче сама. А тепер поглянемо, у які кольори одяглися в саду різні дерева: вишні, груші, яблуні.

– У білі, у білі, – зразу крикнула дівчинка.

– Правильно, – похвалила я.

Коли ми наблизилися до білого та фіолетового кущів бузку, я запитала внучку:

– А це які кольори, Оленко?

– Білий, – скоро крикнула внучка, і вже тихше додала: – Та ще один, але того не знаю, – із сумом в голосі мовила вона.

– Цей колір є фіолетовий, – запам'ятай, дитинко. – Фіолетовий, ще повторила я і продовжила: – Вже давненько минули роки, коли і я була майже такою, як ти тепер, і ми із сусідськими дівчатами чули від наших мам та бабусь, що на березі Тиси цвіли п'ятипелюсткові квітки бузку. Наші бабусі казали, що якщо хтось поїсть таку квітку, то буде щасливим усе своє життя.

Так що ми цілими днями шукали та їли тих квіток, але не знаю, чи всі ми стали або є тепер щасливими, чи ні. Та ми, діти, раділи, що в майбутньому нашому житті будемо щасливими-щасливими! А ще вірили в те, що старожили казали таке: Хто сильно і від душі вірить, то так йому і станеться.

Майже половину дня і ще більше просиджували біля бузку і шукали таку квітку.

Вже золотом розцвіли кульбабки, білим конвалії, та різнокольорово чудові тюльпани інші квіти, які милують наше око.

Тітка Анна, бабусина сусідка, казала нам, що багато наших квітів знають ворожити.

/Це в наші часи означає, що вони є барометрами./

Коли вони закривали свої пелюстки, а квітка хилила свою голівку і листочки – це означало, що скоро буде падати дощ, а якщо пелюстки квіток всміхалися – то буде гарний сонячний день.

В такі гарні сонячні дні вони, діти, ходили в ліс по білі ніжні підсніжники та фіолетові бриндушки, бо такого гарного весняного дня не можуть сидіти вдома. Вони бажають зустріти наяву пробудженню прекрасної природи.

Михайло Гафія ТРАЙСТА

УРОК ПАРЕМІОЛОГІЇ

(П'єса для дітей)

(Продовження з минулого числа.)

Дійові особи

БОГДАН , шахіст	ОЛІМПІЯ , балерина
АНКА , двоюрідна сестра Богдана	ВАЛЕНТИНА , святкована
АНДРІЙ ВОЛОШИН , футболіст	АУРОРА , подружка
АНДРЕЯ , сестра Андрія.	МОНІКА , подружка
ЕМІЛЬ , каратист	ДІДІЯНА , подружка
ДЖОРДЖЕ , поет	ДІВЧИНА ПЕРША , ДІВЧИНА ДРУГА

(Входить Джордже, не стукаючи в двері.)

ДЖОРДЖЕ:

Що ж це трапилось із вами,
що ж це за дурниці?..
Між шахами й віршами
немає різниці!

АНКА:

А ти будеш...

БОГДАН:

Джордже, наш поетюга, який не стукає в
двері і заходить не запрошений.

ДЖОРДЖЕ:

Ви в своїх справах пориті,
а двері були відкриті,
будьте ласка, вибачайте,
якщо ні, то – виганяйте!

БОГДАН:

Як почули про пироги, то навіть двері за
собой забули закрити.

ДЖОРДЖЕ:

Хто почув про пироги,
друзі чи вороги?..
Я теж не вийду за поріг,
поки не дасте пиріг.

АНКА (весело):

Почекай трішки, дружок,
і дістанеш пиріжок.

ДЖОРДЖЕ (радісно):

Поетеса?!

АНКА:

Ні, пирожниця.

ДЖОРДЖЕ:

Богдане, твоя сестриця,
поетеса й пирожниця.

АНКА:

Я йду до своїх пирогів.
(Анка йде до кухні.)

БОГДАН:

Залиш віршувати, ліпше скажи, куди зібрав-
ся такий врочистий?

ДЖОРДЖЕ:

Сьогодні день народження у Валентини.

БОГДАН:

І що за подарунок придбав їй?

ДЖОРДЖЕ:

Фломастери Colour & Relax, які я отримав
минулого року на мій день народження. .

БОГДАН:

Подарувати отриманий подарунок – це
шляхетний жест.

ДЖОРДЖЕ:

Чи не так?

БОГДАН:

Тим більше, коли твої фломастери вже не
пишуть.

ДЖОРДЖЕ:

Ти звідки знаєш?

БОГДАН:

Запримітив на уроці малювання, як ти
мочив їх, щоб писали.

ДЖОРДЖЕ:

То хай мочить їх, вона теж подарувала мені
поношену теніску, а до того ще й малу. На тобі,
небоже, що мені не гоже.

БОГДАН:

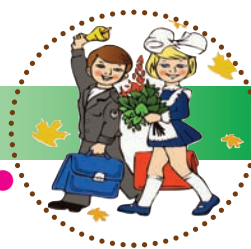
Ха-ха-ха!.. А ти не пробував її мочити,
може, все ж таки вліз би в неї.

ДЖОРДЖЕ:

Ти що, насміхаєшся наді мною?

БОГДАН:

(Продовження на 7 стор.)

ПРИТЧА ПРО ДРУЖБУ

Як обманути саму долю і хоча б на кілька рочків продовжити дорогоцінне життя? Потрібно мати щирю душу та багато вірних друзів. Саме про це наступна віршована притча про дружбу від Олени Бондар.

В якійсь селі дідусь один вмирав,
На Той світ вже збирався у дорогу...
До рук ікону взяв, поцілував,
А наостанок все ж прохав у Бога:
Хоч я й старий, та міг би ще служити,
Порадником і дітям і онукам,
Якби ж ти, Боже, дав іще пожити,
Відстрочив трохи з Сонечком розлуку.
Господь почув, подумав і спитав,
Сховавши усміх, зазирнувши в очі:
– Відстрочить, кажеш? Може б я і дав
Тобі пожити... Добре, скільки хочеш?
Дідусь ожив відразу, звеселів,
Подумав про онуків, про синочків:
– О, Господи! Ти стільки дай років –
На гілці скільки майорить листочків.
– Ні, це багато, – Бог йому на це, –
Не можу стільки літ тобі ще дати.
– Ну, скільки яблук має деревце?
– Ні, не проси, – і це тобі багато.
– Тоді дай стільки, скільки за роки
Хороших, добрих, вірних мав я друзів.

– Хай буде так, – торкнувсь його руки, –
По справедливості і по заслугі.
І Бог пішов, а той дідусь піднявсь
І сиві вуса підкрутив завзято,
Бо друзів за життя він стільки мав,
Як яблук і листочків разом взятих!

В цієї притчі є проста мораль:
Щасливо й довго в світі щоб прожити,
Любити треба світ, з людьми дружити,
І душу мати чисту, мов кришталі!

(Продовження із 6 стор.)

Що ти, а що зробимо зі золотим правилом,
ти чував про нього?

ДЖОРДЖЕ:

Як би не чував? Щоб написати вірша, треба
прочитати бодай одного!

БОГДАН:

Н-н-ні!

ДЖОРДЖЕ:

Перша строфка головна в кожній поезії, від
неї залежить все!

БОГДАН:

Н-н-ні!

ДЖОРДЖЕ:

Не пиши, коли відчуваєш, що в тебе немає
натхнення? Це і є золоте правило!

БОГДАН:

Н-н-ні!

ДЖОРДЖЕ: (роздратований):

Мабуть, в поезії не існує ніякого золотого
правила, а ти заставляєш мене вигадувати
його.

БОГДАН: (сміючись):

Ха-ха-ха!.. А про золоте правило: не роби
іншому, що тобі не подобається, ти не чув?

ДЖОРДЖЕ:

Роби не роби, подобається, не подобається,
іншого в мене немає, щоб їй подарувати.

БОГДАН:

Тоді не даруй їй нічого, а просто поздоров її
«З днем народження!» і все.

(Далі буде.)

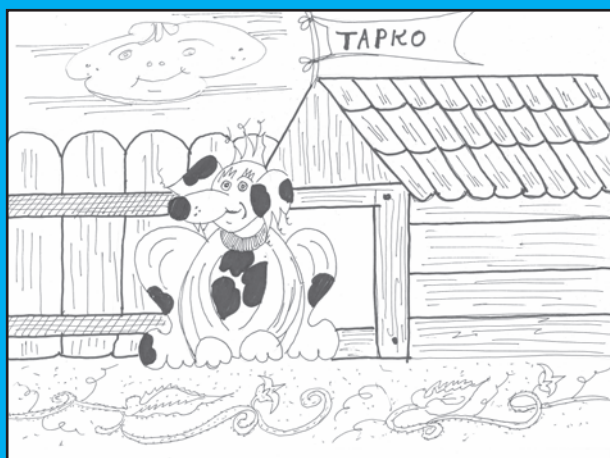

Михайло Гафія ТРАЙСТА

НЕЙМОВІРНІ ПРИГОДИ КОТИГАРБУЗЕНКА

(Графічна дитяча оповідь за ідеєю Степана Трайсти)

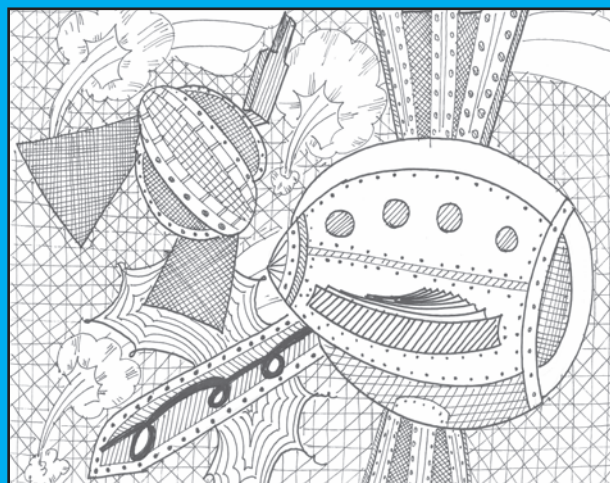
(продовження з попереднього числа)

Почувши, що гарбукозаки збираються в похід, вірному другові царевича Котигарбузенка гарбупесикові Тарку майнула голові цікава думка.

О-о-ось, дивись на нього! – здивувались гарбузайці.

Коли гарбудворяни докумекалися, що Тарка немає в дворі, космічні кораблі вже були високо у повітрі.

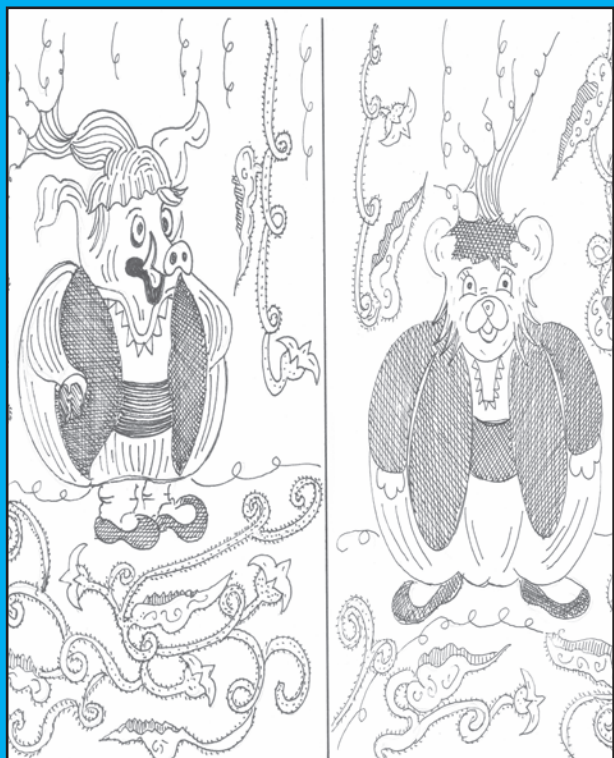
Ану диви на нього! – здивувались гарбуїжаки, і навіть сам гарбувовк здивувався.

І гарбу-бурсук Драна-свита, і хитрий гарбу-лис Микита,

І бояри Огірочки, славні їх сини і дочки.

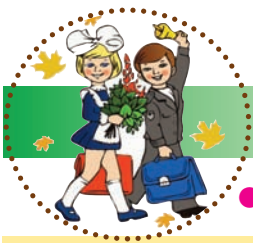

і гарбу-кабан прегостре Рило, і гарбу-ведмідь Бурмило,

Дивувались Кавуни дворяни – секретарі, писарі та шамбелани...

Малюнки:
Степан та Михайло Трайста

Василина ГОЛОВЧУК

Сонько

Його я знайшов посеред вулиці, нібито він навмисне саме там чекав на мене. Повертався я із футбольного майданчика, де майже цілий день ми били м'яча. Дорогою продовжували один із-перед другого бити м'яч, і так Василько забив м'яча, що той аж ахнув, як жива істота. Ми всі зупинилися і, дивлячись один на одного, питали поглядами: що це було?

Я зупинився біля «живого» м'яча із прутиком у руці, щоб прогнати із середини вулиці під тин, щоби хтось не розчавив його.

Уважно оглянув, то був не їжачок, як я подумав, а маленький песик, звитий у клубочок від страху або від болю.

Я торкнув його, він підвів голову, глянув на мене напіврозкритими очима, наче просив допомоги, і ще щільніше звився у клубочок.

Я загорнув песика у сорочку, взяв на руки і приніс додому, де гарненько обмив його, перев'язав поранену лапку, поставив у ящик, де постелив пухнасту маленьку ковдру. Приніс їсти, та він не захотів, а тільки напився водички.

Вранці я відніс його до ветеринара, який зробив йому укол, поставив лапку у лещата, щоб не рухав нею, поки не заросте.

Ветеринар дав мені таблетки, щоб

давати йому кожного дня з їжею.

Нарешті песик виздоровився, але залишився кульгати на одну лапку. Його очі весь час були заплющені, лише інколи розкривав наполовину, роблячи вигляд, що спить чи лише сонний, і тому назвав я його «Соньком».

Друзі прийшли відвідати мене, бо я не з'являвся на футбольний майданчик, спитати, що зі мною, може, проміняв їх на інших?

Біля моїх ніг лежав Сонько. Василько підійшов, погладив і сказав: – Який ти гарний, прошу пробач мені, що завдав тобі такого болю. Я не навмисне це зробив. Ми били м'яча, і я помилився та вдарив тебе.

Сонько розтулив очі, глянув на Василька, кульгаючи підійшов до нього і притулився, наче хотів підтвердити, що все вже забув і все лишилося позаду.

Василько ще раз погладив його, вийняв із кишені шоколадку і подав песику. Той схопив її й пошкунтильгав собі.

Андрійко сміявся із мене, називаючи захисником не тільки маленьких діток та самотніх стареньких, а тепер і тварин, і спитав:

– Навіщо тобі такого песика, не тільки кульгавого, але ще й сонного цілий час, чи, може, сліпого?

– Чому ви смієтесь із мене, хіба у нього нема душі та серця, хоч і собачі, але він жива істота, такий беззахисний, бідолашний, без домітки, і хто його візьме таким? Мені стало його жалко. Тепер я не віддам його нікому, він став моїм близьким другом.

Сонько наче знав, що про нього йде

(Продовження на 11 сторінці)

(Продовження із 10 стор.)

мова, повернувся до мене, обняв лапками ногу, відслонив очі, які були гарні, зелені, наче хотів подякувати.

Далі продовжую я свою відповідь:

– Насправді, кульгавим зробили ми його, та він не сонний і не сліпий, в нього така привычка від великого болю, що переніс через нас.

Сонько із відкритими очима глянув на Андрійка, щоб запам'ятати його – подумав я собі. І мав правду.

У сні Сонько прийшов до мене і заговорив: – Я дуже тобі вдячний за все, що ти зробив для мене, що взяв собі «клопіт на здорову голову», як казав Андрійко, що назвав мене другом. Так і знай, що я тобі стану другом – найвірнішим.

Всі твої друзі, які сміялися із мене, заплатять за все, я їм таке влаштую, а головно Андрійкові. І не сам, а із допомогою моїх друзів. Я не залишуся у боргу.

Одного разу батько купив мені нові ігри, і я запросив друзів, щоб пограти у них. Вони прийшли. Черевики залишили на сходах поруч із моїми.

Задоволені іграми, вони виходять на сходи, де взувають черевики, аж тут Андрійко як скрикне не своїм голосом і як шпурне черевики на подвір'я, що й мама вибігла із кухні.

Андрійко запитує мене, де моя сестричка, він хоче знати, що наклала йому у черевики і щоб негайно все вибрала і гарно їх витерла.

– Сестричка як пішла вранці до бабусі, так ще не повернулася, – відповідаю я.

Мама позбирала черевики, принесла Андрійкові, віддає і говорить:

– Дивись, тут нічого немає, вони не мокрі, сухі.

Але той не хотів їх взувати і босим пішов додому, а черевики поніс йому Василько, який, як і я, не зрозумів, що сталося з Андрійком.

У сні Сонько приходять і говорять: – Я обіцяв тобі, що відплачу їм за все. Це були мої перші витівки. Я попросив приятелів

мишок допомогти і вони зразу погодилися. Влізли у Андрійкові черевики і як тільки він викинув їх на подвір'я, вони непомітно втекли, так що ніхто не помітив їх. Ти знай, Іванку, – говорить до мене Сонько, – ми всі тварини, тож дружимо і допомагаємо один одному. За їхню допомогу я віддав мишкам кусок сира, який ти кинув мені, вони дуже зраділи і надалі обіцяли допомагати. Ти знай, це лише початок.

Тепер мені стало ясно, чому Сонько сидів скраю, уважно слідив за нами, витрищував очі, наче хотів посміятися із нас.

Одного дня Андрійко, повертаючись із футбольного майданчика додому, побачивши на подвір'ї мій новенький м'яч, хотів його підмінити. Зайшов на подвір'я, а тут як скочив Сонько, відкинув мій м'яч далі і накинувся на Андрійка. Той був змушений втекти на вулицю.

Я вийшов із хати, Андрійко побачив мене і почав скаржитися:

– Ну, дивися на твого кульгавого Сонька, як напав на мене. Я тільки хотів забрати свій м'яч, який нехотячи кинув до вас на подвір'я. Подумав, він спить, не бачить, а він бачить із закритими очима.

Сонько сидів тихо, обіймаючи м'яч лапками.

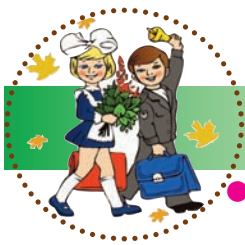
– Ти не сердися на Сонька, він не хотів тобі нічого зробити, тільки повів тебе до твого м'яча, щоб ти не помилився і не взяв мого.

І як собака з дуже розвинутим нюхом, Сонько грався із м'ячем цілими днями, знав точно, що він не твій. А ще знає, що він мій друг і не зрадить мене, не дасть нікому ніколи зробити мені лиха. Я ж казав, що і у нього є серце, хоча і собаче, та, може, краще за деяке людське.

У сні Сонько знов прийшов до мене, розповів, як все було, хоча я сам бачив, як він не дозволив підмінити м'яча.

Якось одного літнього дня ми з Васильком та Андрійком пішли на річку купатися. Роздягнулися, кинулися у воду.

(Закінчення на 13 сторінки)

Сторінка народознавства

Ольга СЕНИШИН

ЛЯЛЯ АБО КРАСНА ГІРКА

Останній брат весни – місяць травень – має особливі заслуги: незважаючи на круті примхи природи, саме в травні природа постає в усій своїй красі. Довколишній світ немовби святкує свою молодість буйним цвітінням і ростом трав, багатоголоссям пташиного царства. Раділи цьому розмаїттю і люди, а особливо молодь. Вже 5 травня, напередодні Юрієвого дня, відзначалося у давнину свято Красної Гірки або Красної Лелі. Це одне з народних свят красної весни. З цього дня починаються хороводи, гри у горах і долинах. Відкривається весняно-літній сезон на весілля.

В Україні ще й досі зберігаються старі урочища, здебільшого високі горби з такою назвою – Красна гора, Красна гірка, або Красне. Цю назву вони отримали від «красної» весни, від «красних», тобто красивих горбів, узгір'їв, які першими вкриваються травою під променями яскравого весняного сонця. На цих гірках, власне, й відзначалось свято: грали в народні ігри, співали пісень, танцювали, водили хороводи.

Майже по всій Україні й дотепер існує гра «Горю-дуба», або «Горю-горю пень»,

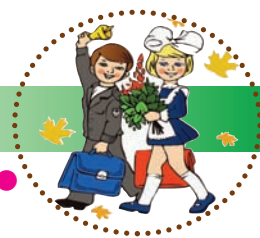
«Леля», «мости» та інші. Щоб виконувати «Горю-дуба» чи «Горю-горю пень», дівчата любили збиратися на високих місцях –

«щоб можна було добре розбігтися». А відтак пагорби і гірки були улюбленими місцями. Під час цієї гри учасниці розділяються на два табори і перегукуються. Далі одна «Красна дівчина» втікає з гори на долину, а «Горю-горю пень» переймає її, намагаючись зловити. Якщо вдасться йому спіймати дівчину, то ця пара закінчує гру. Далі до гри вступає інша пара. І так продовжується, аж поки всі дівчата не будуть переловлені. Такі ігри тривають до часу, «поки в полі просо заросте».

Того самого дня дівчата «грають» Лялю, або Лелю. Хоровод збирається по обіді на лузі, вибирає найдостойнішу, найвродливішу з дівчат. Їй перев'язують шию, груди, руки й ноги різним зіллям, на голову кладуть вінок зі свіжих квітів. Дівчину садять на лавку, а поруч із нею кладуть частування та вінки зі свіжих квітів (стільки вінків, скільки є дівчат). Дівчата танцюють навколо Лялі і співають пісень, де найбільше згадується

(Продовження на 13 стор.)

Сонько

(Продовження 13 сторінки)

Накупалися досхочу, вийшли із води до свого одягу та рушника, щоб витертися. Тут Андрійко як не скрикне, як не кине рушник та черевики і знову у воду.

Я не зрозумів, що знову сталося із Андрійком. А той зненацька вибіг із води і подався бігом додому, залишивши одяг та рушник на беріжку, які потім я позбирав і відніс йому. Запитав, що сталося з ним, чи, може, заболів живіт і мусив негайно бігти додому.

– Нічого подібного не було, – відповів Андрійко, – але як тільки взяв рушник, щоб витертися, майже всі мурашки вилізли із мурашника і накинулись на мене.

– Я не помітив ніякої мурашки, – сказав Василько, – тобі що у голові коїться.

На спортивному майданчику, куди знов почав ходити, я роздягнувся, поставив одяг на лавку і давай бити м'яча. Сонько стояв біля лавки, наче сторожив одяг мій.

Коли закінчили бити м'яча, Андрійко знову підняв крик.

Весь його одяг був обсипаний посліда-

(Продовження із 12 стор.)

про милого і весілля. Після цього Ляля роздаровує товаришкам сир, масло та усе, що навколо покладано. Потім кидає вінки, а дівчата намагаються схопити їх на льоту. Вінки від Лялі кожна дівчина зберігає до наступної весни. А гілля чи листя, у яке одягали Лялю, дівчата несуть до річки і пускають на воду.

На Волині ж коли хороводи закінчуються, то дівчата по черзі підходять до Лелі, а та кожній з них кладе на голову вінок. Кожна з дівчат, одержавши свій вінок, відколює крихітку масла, сиру, – все це кладе собі в рот і запиває молоком; бере й червону крашанку. Отак «причастившись», дівчина вклоняється Лелі і відходить, а на її місце приходять друга, третя і т. д., аж

ми птахів. Він уважно придивлявся і не знав, що робити. Чи спитати у хлопців, чи і вони бачать те саме, що й він, і якщо це правда, щоб не засміяли.

Хлопці вдяглися, глянули на Андрійка чого він чекає, підійшли, щоб він швидше одягнувся і разом вернулися додому, але хлопець, оглядаючись, не спішив, а кинувся бігом додому, залишивши нас осторопілими.

З часом Андрійко не роздягався і не роззувався, навіть і тину не доторкався, щоб там знову щось не скоїлось із ним і щоб друзі не подумали щось погане.

Тільки я знав чисту правду про все, що сталося із Андрійком, та не наважився поділитися із друзями, щоб не зрадити свого близького друга – Сонька.

Одного разу сталося таке «диво».

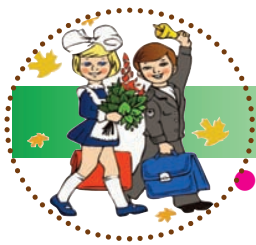
Андрійко прийшов до мене та подався прямо до Сонька, погладив його і подав шоколадку, а Сонько не відмовив йому.

Далі Андрійкові не ставалося нічого подібного, і хлопець не сумнівався у тому, що це все йому було «наслано» Соньком, якого він вважав диким диваком, та нікому не сказав до сьогоднішнього дня, коли вже помирився із ним.

поки всі дівчата матимуть на головах свої вінки.

Повсюди навколо обраної Лелі після обряду з віночками водять хороводи, супроводжуючи їх співами. Пізніше до співів та ігор приєднуються й хлопці. Крім того, дівчата в цей день виконують і спеціальні хороводні ігри. Пісні, що їх при цьому співають, зазвичай супроводжуються приспівом «Ой дід Ладю». Найбільш відомими такими хороводами є «Дід Ладю» та «Мости».

Хто ж така Ляля або Леля? За стародавнім віруванням, Ляля – дочка Лади, старослов'янської Венери. Відповідно, ігри напередодні дня святого Юрія – це швидше за все заворожування дівочої краси. Тож не забудьте про цей звичай цієї весни!!

Допоможи хлопчику прибрати в кімнаті,
відшукавши на малюнку 6 ведмедиків.

Інна ЗАІНЧКОВСЬКА

Віршована українська абетка

Щ

В Щедрий вечір ми щедрівки
Весело співаєм!
Щастя, радості, здоров'я
Щиро всім бажаєм!

А які ти знаєш щедрівки?
Що ти бажаєш у цей день своїм рід-
ним і друзям?

Ь

Колисоньку гойдаючи,
Дитиноньці співаючи,
Ненька тихенько
Просить, благає –
Будь здорова, як вода,
А багата, як земля!

Мамині руки роблять різну нелегку
роботу, але для дитини залишаються
ніжними назавжди.

Що роблять руки твоєї мами? Пере-
рахуй, намалюй.

Поцілуй свою маму й подякуй Богові
за те, що вона в тебе є.

Ю

Юрко з Юстиною для мами
Зварили юшку із в'юнами.
Ну, а Юля із Степаном –
Борщ смачненький із линами.

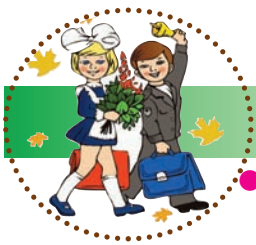
Треба охороняти річки від забруд-
нення. Адже тільки в чистій воді во-
дяться в'юни.

Я

Яскрава фея Букваринка
Діток зібрала під ялинку
Вони тут всі – від А до Я –
Весела гомінка сім'я.

Чи знаєш ти абетку?
Чи зможеш назвати всі літери?

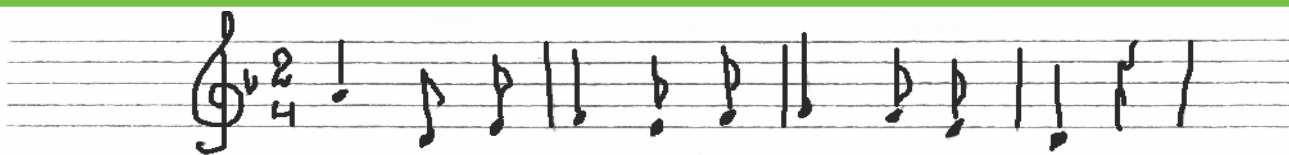

Над коліською

Слова Олександра ОЛЕСЯ

Музика Івана ЛІБЕРА

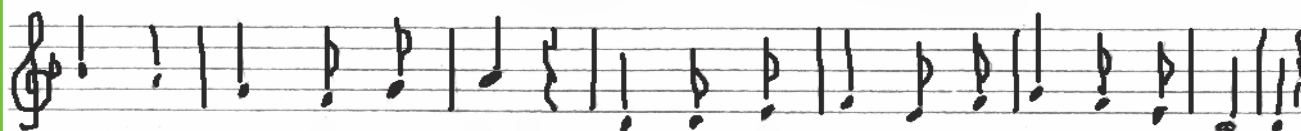
Помірно, на скільки можна тихенько

1. Спи, мій, ма - ле - сень - кий, спи, мій си - нок.

Я ро - зка - жу то - бі без - ліч ка - зок! На - що ж ти ві-

чень - ки зно - ву роз - крив?! Спи, мо - я пта - шко, то ві - тер за - вив.

НАД КОЛИСКОЮ

Спи, мій малесенький, спи, мій синок.
Я розкажу тобі безліч казок!

Нащо ж ти віченьки знову розкрив?!
Спи, моя пташко, то вітер завив.

Стогне і виє уже він давно,
Б'ється і стука у наше вікно...

Геть, розбишако, в далекі степи!..
Спи, моя ластівко, солодко спи!

Ось уже й вітер зовсім занімів...
Мабуть, заснуть під намет полетів...

Холодно зараз в лісах і лугах,—

Все потонуло в глибоких снігах.

Бігають зайчики, мерзнуть, тремтять,
Затишок хочуть собі відшукать.

Ось вони вгледіли,— кущик стоїть,—
Годі! Давно вже лисичка там спить.

Кинулись знову кудись на грядки,—
Ой, там ночують сьогодні вовки.

Краще ви в поле біжіть, за лісок..
Знайдете там ви соломки стіжок,—

Глибше забийтесь, зарийтесь в снопки,
Щоб не знайшли вас голодні вовки...

Спи ж, мій малесенький, годі гулять...
Зайчики білі давно уже сплять.

? Відгадай ?

Я ганчірка не проста:
Адже я всі букви знаю!
І цифри знаю теж,
Їх рівно десять штук!
Я здорово вважаю,
Можу скласти, помножити.
Писати не вмію,
Оскільки немає рук.

(п'ятю
є вннапішо влр ежїнег енчїлїш)

На чорному полі –
Скок-поскок –
Гуляє зайчик-білячок.

(Креда)

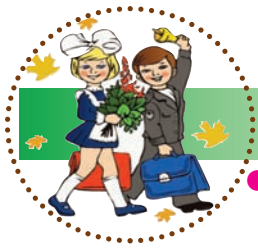
На працю я не нудьгувала,
Я квіточки вирізала,
Різнокольорові сніжинки,
Пташок, зірочки, картинки.
Я - майже художниця.
Допомогли мені...

(іпїжон)

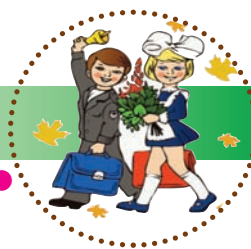
Білим по чорному
Пишуть то і справа.
Потруть тряпицею -
Чиста сторінка.

(Шкільна дошка)

Розмалюй сторінку

Зроби власними руками!

БУЛЬБАШКОВІ СЕКРЕТИ

Чому бульбашки піднімаються догори?

Ти надуваєш бульбашку теплим повітрям із легенів. А воно легше за те повітря, що навколо. Як і повітряна куля, булька злітає догори. А коли повітря всередині бульбашки охолоне, вона почне опускатися додолу.

Чому бульки переливаються різними кольорами?

Стінка мильної кульки складається із двох тонесеньких шарів мила і води між ними.

Проходить сонячний промінь крізь мильну плівку – і розкладається на сім кольорів веселки, від червоного до фіолетового. Так на бульбашці з'являється маленька райдуга.

Чому не можна видути бульку у формі пірамідки чи кубика?

Спробуй перед дзеркалом надути щічки так, щоб вони стали схожими на пірамідку. Якщо не шахрувати і не допомагати язиком – нічого не вийде. А все тому, що тиск повітря завжди передається однаково в усіх

напрямах. От і роздуваються щічки в кожній точці однаково – виходить куля. І з мильними бульбашками те саме. Тільки за стінки вже править не твоя щічка, а мильний розчин.

Як зробити мильні бульбашки вдома?

Секретна формула мильного розчину.

- Склянка кип'яченої охолодженої води.
- Півсклянки засобу для миття посуду.
- Півложки цукру.
- 1 ложка гліцерину.

Бульбашки можна видувати за допомогою коктейльної соломинки або кільця з дроту. А ще ними можна не тільки бавитися, а й малювати! Дізнайся, як!

Матеріал наданий дитячим журналом «Пізнайко»

Пишаємося нашими дітьми!

Марта Кузьминчук, 7 років, Україна

Міріам та Фінеа Ріщуки, 3 роки і 5 років, с. Негостина

Б'янка та Олівія Калинюк, 3 роки, с. Марицея

Марія Петру, 5 років, та Наталія Фрасинюк, 4 роки, с. Негостина